

Briathra gnímh

Aithin fíricí, saintréithe nó coincheapa atá riachtanach (ábhartha/oiriúnach) chun cás, imeacht, próiseas nó feiniméan a thuiscint a shainaithint (**3.1**)

Amharcléirigh rud atá teibí nó rud nach bhfeiceann an tsúil a chruthú san intinn nó sa tsamhlaíocht (**1.1, 2.1**)

Anailísiú staidéar nó scrúdú a dhéanamh ar rud go mion, rud a mhiondealú chun na bunghnéithe nó an bunstruchtúr a nochtadh; codanna agus coibhneas a shainaithint, agus fianaise a léirmhíniú chun teacht ar chonclúidí (**1.2, 2.2, 3.5**)

Cruthaigh an topaic atá le déanamh a phróiseáil agus foirm a thabhairt di ach úsáid a bhaint as modhanna agus ábhar roghnaithe agus/nó foirm nua a thabhairt don ábhar a úsáidtear (**1.7**)

Cuir i bhfeidhm faisnéis agus/nó eolas agus tuiscint a roghnú agus a úsáid chun cás tugtha nó fíorchúinsí a mhíniú (**1.6, 2.6, 2.13, 3.9, 3.10**)

Cuir in iúl comharthaí amhairc-ghothacha, comharthaí béil nó comharthaí eile a úsáid chun brí a roinnt nó chun faisnéis a mhalartú ldirghníomhú idir an seoltóir agus an faighteoir; oibríonn an bheirt le chéile le go mbainfeair tuiscint amach (**1.8, 2.9**)

Díorthaigh ceapadh nó ullmhú ó choincheapa (**1.3, 2.3**)

Forbair píosa oibre nó smaoinemh a fhorbairt ón staid tosaigh go dtí staid níos faide ar aghaidh (**2.5, 2.12, 3.6, 3.12**)

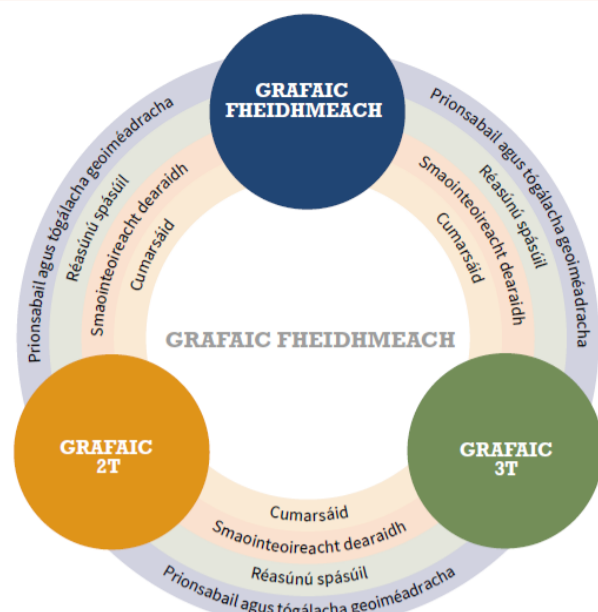
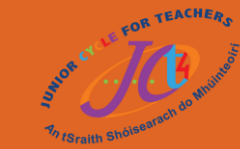
Gin Rud a tháirgeadh nó a chruthú (**2.12**)

Iníúch breathnú, staidéar, nó mionscrúdú córasach a dhéanamh, chun fíricí a chinntiú agus teacht ar chonclúidí úra (**3.10, 3.11**)

Léirigh (go grafach) líníochtaí nó samplaí a úsáid le cur síos ar rud éigin (**1.5, 1.9, 3.8**)

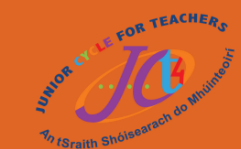
Cód MF

GNÉ 1: RÉASÚNÚ SPÁSÚIL- Spreagann na torthaí foghlama ó na snáitheanna difriúla a bhaineann leis an ngné seo an scoláire le raon cruthanna, faisnéis ghrafach, earraí agus déantáin a iniúchadh chun cabhrú leis an scoláire a inniúlacht spásúil a fhorbairt. Cabhraíonn na torthaí foghlama leis an scoláire a inniúlachtaí a fhorbairt, ó shaintréithe spásúla a aithint ar an gcéad dul síos go dtí a n-ionramháil a amharcléiriú.	GNÉ 2: SMAOINTEOIREACHT DEARAIDH- Spreagann na torthaí foghlama ó na snáitheanna difriúla a bhaineann leis an ngné seo an scoláire lena thuiscint ar Ghrafaic a úsáid chun smaointe agus réitigh ar fhadhbanna coitianta a fhorbairt. Forbróidh an scoláire na scileanna cruthaitheacha agus nuálacha a theastaíonn chun a réitigh dearaidh a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm, agus tionchar ag a fhoghlaim faoi na trí shnáithe air sin.	GNÉ 3: CUMARSÁID- Spreagann na torthaí foghlama ó na snáitheanna difriúla a bhaineann leis an ngné seo an scoláire le cumarsáid a dhéanamh trí na meáin chuí chun faisnéis theicniúil a chur in iúl, agus chun smaointe agus réitigh ar fhadhbanna a dhearadh. Ba chóir béim a chur ar inniúlachtaí an scoláire a fhorbairt chun cumarsáid a dhéanamh trí réimse meáin ghrafacha agus cinntí a dhéanamh faoi chomh cuí agus atá meáin shonracha i gcás chéimeanna sonracha an phróisis dearaidh.	GNÉ 4: PRIONSABAIL AGUS TÓGÁLACHA GEOIMÉADRACHA - Spreagann na torthaí foghlama ó na snáitheanna difriúla a bhaineann leis an ngné seo an scoláire lena thuiscint ar chruthanna agus earraí geoiméadracha a úsáid i léirithe 2T agus 3T a thógáil agus i bhfadhbanna geoiméadracha a réiteach. Cuirfidh an scoláire a eolas ó ghníomhaíochtaí ranga in oiriúint chun ról na bprionsabal agus na dtógálacha geoiméadracha sa domhan nádúrtha thart air a fhiosrú.
Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:
1.1 ionramháil cruthanna 2T a amharcléiriú	1.1 ionramháil earraí 3T a amharcléiriú	1.1 saintréithe 2T agus 3T in earraí agus déantáin choitianta a aithint	1.1 ionramháil earraí 3T a amharcléiriú
1.2 faisnéis ghrafach a anailísiú chun réiteach 2T a phleanáil	1.2 faisnéis ghrafach a anailísiú chun réiteach 3T a phleanáil	1.2 léirithe tuiscint a bheith aige do shaintréithe ceilte earra nó déantáin a theastaíonn chun é a léiriú	1.2 faisnéis ghrafach a anailísiú chun réiteach 3T a phleanáil
1.3 réitigh 2T a dhíorthú le meáin chuí	1.3 réitigh 3T a dhíorthú le meáin chuí	1.3 a thuiscint spásúil a thaispeáint le samhaltú agus/nó ionsamhlú	1.3 réitigh 3T a dhíorthú le meáin chuí
1.4 léirithe tuiscint a bheith aige do ról na grafaice 2T i réitigh a chruthú	1.4 léirithe tuiscint a bheith aige do ról na grafaice 3T i réitigh a chruthú	1.4 fadhbanna ó chomhthéacs réadúil agus fadhbanna teibí a réiteach le teicnící grafacha	1.4 léirithe tuiscint a bheith aige do ról na grafaice 3T i réitigh a chruthú
1.5 smaointe a léiriú le sceitsí saorlámhe chun a phróiseas smaointeoireachta a chur in iúl go cruinn	1.5 smaointe a forbairt le sceitsí saorlámhe agus meáin eile chun an próiseas smaointeoireachta a chur in iúl go cruinn	1.5 a shaothar féin agus saothar daoine eile a anailísiú agus a mheas	1.5 smaointe a forbairt le sceitsí saorlámhe agus meáin eile chun an próiseas smaointeoireachta a chur in iúl go cruinn
1.6 a thuiscint ar phrionsabail gheoiméadracha a chur i bhfeidhm chun fadhbanna a réiteach	1.6 a thuiscint ar phrionsabail 3T a chur i bhfeidhm chun fadhbanna a réiteach	1.6 smaointe/réitigh dearaidh a forbairt trí shamhaltú agus fréamhshamhlacha le meáin éagsúla	1.6 a thuiscint ar phrionsabail 3T a chur i bhfeidhm chun fadhbanna a réiteach
1.7 léirithe grafacha sonraí/faisnéise a léirmhíniú agus a chruthú	1.7 léirithe grafacha sonraí/faisnéise a léirmhíniú agus a chruthú	1.7 grafaic ríomhchuidithe a úsáid chun réitigh dearaidh a chur in iúl go héifeachtach	1.7 léirithe grafacha sonraí/faisnéise a léirmhíniú agus a chruthú
1.8 dul chun cinn smaointe agus smaointeoireachta a chur in iúl i rith gníomhaíochta le meáin éagsúla	1.8 dul chun cinn smaointe agus smaointeoireachta a chur in iúl i rith gníomhaíochta le meáin éagsúla	1.8 a chur chuige i leith tasc dearaidh a léiriú go grafach	1.8 dul chun cinn smaointe agus smaointeoireachta a chur in iúl i rith gníomhaíochta le meáin éagsúla
1.9 faisnéis 3T a léiriú le coinbhinsiúin 2T	1.9 faisnéis 3T a léiriú le coinbhinsiúin 2T	1.9 teicnící éagsúla léirithe agus cur i láthair a chur i bhfeidhm chun cur le cumarsáid faoi réitigh.	1.9 faisnéis 3T a léiriú le coinbhinsiúin 2T
1.10 saintréithe cruthanna geoiméadracha a thuiscint	1.10 saintréithe earraí agus dromchlaí geoiméadracha a thuiscint	1.10 prionsabail an phlána agus geoiméadracht thuariscíúil a iniúchadh agus a chur i bhfeidhm chun réitigh a chruthú	1.10 saintréithe earraí agus dromchlaí geoiméadracha a thuiscint
1.11 léirithe tuiscint a bheith aige do chur i bhfeidhm tógálacha geoiméadracha i réimsí eile staidéir	1.11 léirithe tuiscint a bheith aige do chur i bhfeidhm tógálacha geoiméadracha i réimsí eile staidéir	1.11 an chaoi ar spreag prionsabail agus tógálacha geoiméadracha sa domhan nádúrtha feidhmeanna daonna a iniúchadh	1.11 léirithe tuiscint a bheith aige do chur i bhfeidhm tógálacha geoiméadracha i réimsí eile staidéir
1.12 réitigh 2T a thógáil go cruinn de réir coinbhinsiúin ghrafacha.	1.12 réitigh 2T a thógáil go cruinn de réir coinbhinsiúin ghrafacha.	1.12 léiriú cuí grafach ar réiteach ar fhadhb comhthéacsúil dá rogha féin a forbairt	1.12 smaointe dearaidh a ghiniúint agus a forbairt le prionsabail agus tógálacha geoiméadracha cuí
1.13 prionsabail gheoiméadracha a chur i bhfeidhm chun réitigh 3T cruinne a thógáil de réir coinbhinsiúin ghrafacha.	1.13 prionsabail gheoiméadracha a chur i bhfeidhm chun réitigh 3T cruinne a thógáil de réir coinbhinsiúin ghrafacha.		1.13 prionsabail gheoiméadracha a chur i bhfeidhm chun réitigh 3T cruinne a thógáil de réir coinbhinsiúin ghrafacha.

Coinbhinsiúin 2T	ortagrafach céad uillinne, fiarlíníocht, líníocht isiméadrach, aismhéadrach	Tógálacha geoiméadracha	Líníocht chruinn pointí, línte, ciorcal, uilleannacha, déoinnteoirí, rannta agus cruthanna eile le gnáthuirilís líníochta.
Léiriú 3T	Amharc a thaispeánann earra fisiciúil nó coincheap teibí i bhfoirm a léiríonn fad, doimhneacht agus airde.	Prionsabail gheoiméadracha	An bhun-nósmhaireacht a shainíonn agus a chuireann síos ar nádúr pointí, línte agus plánaí i dteannta na gcruthanna 2T agus 3T, solad, córais teilgín agus tógálacha a dhíorthaítear astu.
Réiteach 3T	Réiteach ar fhadhb shonrach nó theibí a dhíorthaítear agus/nó a chuirtear i láthair le teicníc/í 3T.	Coinbhinsiúin ghrafacha	Caighdeán, coinbhinsiúin agus cleachtais reatha a bhaineann le líníocht agus léiriú.
Fadhb comhthéacsúil	Fadhb a tharraingíonn ar thairgí, cás nó feidhm ón bhfíorshaol.	Geoiméadracht phlánach agus thuariscíúil	Léiriú, cur síos agus anailís ghrafach ar an ngaol idir pointí, línte agus plánaí i spás. Léiriú grafach earraí 3T in 2T.

Pleanáil do Grafaic

Briathra gnímh

Léirigh (cuir in iúl) rud a thabhairt chun cuimhne go soiléir agus go cinnte trí úsáid a bhaint as cur síos nó samhlaíocht (**1.5, 1.9, 3.8**)

Léirmhíniú eolas agus tuiscint a úsáid chun treochoaí a aithint agus teacht ar chonclúidí ó fhaisnéis a thugtar (**1.7**)

Léirmhíniú (aeistéitiúil) brí a shannadh do rudaí ar bhonn breathnuithe agus eolas comhthéacsúil; éifeacht íomhá a chur i bhfocail trí réasúnú agus míniú ar bhonn machnaimh agus tuiscint a fháil ar an bhfáth a bhfuil an íomhá mar atá sí agus nach bhfuil sí difriúil (**1.7**)

Léirithe tuiscint a bheith ag... do... brí a aithint, tuiscint phraiticiúil a bheith aige do rud (**1.4, 1.11, 2.4, 2.11, 3.2**)

Meas ráiteas nó ríomh cainníochta ar ord méadaíochta réasúnaithe a thabhairt (**3.5**)

Measúnaigh (breithiúnas eiteiciúil) fianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi na smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna (**3.5**)

Réitigh freagra a aimsiú trí réasúnaíocht (**3.4**)

Taispeáin rud a chruthú nó a dhéanamh soiléir trí réasúnaíocht nó le fianaise, rud a léiriú le samplaí nó le cur i bhfeidhm praiticiúil (**3.3**)

Tóg tógáil trí ábhair nó páirteanna a chur le chéile (**2.8**)

Tuig corpas dea-eagraithe eolais a bheith aige agus é sin a chur i bhfeidhm (**1.10, 2.10**)

Úsáid eolas nó rialacha a chur i bhfeidhm chun teoiric a chur i ngníomh. Rud éigin a chur i bhfeidhm ar bhealach dírithe (**3.7**)

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

Junior **CYCLE**
for teachers

Aois, céim agus
samhfhoghlaim do scoláirí a
chur san áireamh

Cén fhoghlaim ar mhaith
linn díriú uirthi?

Na snáitheanna agus na
gnéithe
araon a fhiosrú agus torthaí
foghlama á roghnú

Na torthaí foghlama do
d'aonad foghlama a shainiú

Príomhfhoghlaim na scoláirí a aithint
ag úsáid briathra gnímh chun cabhrú
le do smaointeoireacht

Meabhraigh conas a
dhéanfaidh muid measúnú agus
tuairisciú ar fhianaise ar fhoghlaim

Smaointe a fhorbairt ar an gcaoi a
bhfaigheadh scoláirí blaiseadh den
fhoghlaim seo.

Conas a bheidh a fhios agam go
bhfuil siad ag foghlaim

Ag úsáid chomhthéacs do
sheomra ranga féin, cé na
modheolaíochtaí agus na
hacmhainní a chabhróidh le
scoláirí taithí a fháil ar na
torthaí foghlama.

Cinntiú go mbíonn an measúnú
ag teacht leis na torthaí
foghlama agus lena mbriathra
gnímh